

Анотації дисциплін та структурно-логічна схема освітньої підготовки докторів філософії

Галузь знань – 03 Гуманітарні науки

Спеціальність – 033 Філософія

Спеціалізація – соціальна філософія та філософія історії

Обов'язкові навчальні дисципліни

Професійно-педагогічна компетентність викладача ВНЗ

Мета: формування професійно-педагогічної компетентності у процесі забезпечення теоретичної і практичної підготовки аспірантів до майбутньої професійно-педагогічної діяльності у ВНЗ.

Предмет: професійно-педагогічна компетентність викладача ВНЗ.

Змістовні модулі:

- Сутність професійно-педагогічної компетентності викладача вищого навчального закладу.
- Структура професійно-педагогічної діяльності викладача ВНЗ. Навчальна і виховна діяльність науково-педагогічного працівника.
- Організація методичної діяльності викладача. Педагогічна майстерність викладача ВНЗ.
- Організація наукової діяльності науково-педагогічного працівника.
- Навчальна діяльність викладача ВНЗ.
- Методична діяльність викладача ВНЗ.
- Професійно-педагогічна майстерність викладача ВНЗ.
- Виховна діяльність викладача вищої школи.
- Професійна етика та педагогічний такт викладача

Місце у структурно-логічній схемі: ОНД 01.

Теорія і практика наукового стилю української мови

Мета: навчити аспірантів вдало підбирати та доречно використовувати мовні засоби для наукової комунікації (сфера науки, навчання, освіти).

Предмет: характеристика та особливості використання мовних засобів основних жанрів наукового стилю української мови (монографія, наукова стаття, рецензія, відгук, лекція, наукова доповідь та ін.).

Змістовні модулі:

- Становлення й розвиток наукового стилю.
- З історії наукового стилю української мови.
- Ознаки наукового стилю.
- Науковий стиль української мови.

Місце у структурно-логічній схемі: ОНД 02.

Іноземна мова за професійним спрямуванням

Мета: вивчення дисципліни є формування необхідних мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів

наукового дослідження іноземною мовою (англійською) в усній та письмовій формах на рівні не нижче В2 відповідно до Загальноєвропейської рекомендації з мовної освіти, а також для розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності, оволодіння новітньою фаховою інформацією через іноземні джерела.

Предмет: Предметом вивчення дисципліни є лексичний та граматичний мінімуми іноземної мови (англійської), що дають можливість здійснювати професійно-орієнтоване спілкування та одержувати необхідну фахову інформацію з різних англомовних джерел в обсязі тематики, що обумовлена професійними потребами.

- Protagoras.
- Socrates.
- Xenophon.
- Plato.
- Plato.
- Demosthenes.
- Aristotle.
- Aristotle/

Місце у структурно-логічній схемі: ОНД 03.

Сучасна система наукової інформації, наукометрія, трансфер технології та управління науковими проектами

Мета: ознайомити аспірантів із сучасною системою накопичення та зберігання наукової інформації, основними надбаннями наукометрії, проблемами у сфері трансферу технологій та управління науковими проектами, навчити використовувати сучасні наукометричні бази даних під час аналізу сучасного стану досліджуваної проблеми, презентувати власні здобутки у наукометричних базах даних, здійснювати трансфер технологій та управляти науковими проектами.

Предмет: система наукової інформації, наукометричні бази даних, трансфер технологій у науковій сфері, управління науковими проектами.

Змістовні модулі:

- Способи організації наукової інформації. Наукометричні бази даних. Ідентифікація вченого.
- Управління інтелектуальною власністю. Об'єкти промислової власності. Трансфер технологій. Теоретичні та практичні аспекти передачі прав на об'єкти інтелектуальної власності. Авторське право.
- Управління науковими проектами. Підготовка проекту. Планування проекту. Документація.

Місце у структурно-логічній схемі: ОНД 04.

Історія та філософія науки

Мета: спрямування майбутніх аспірантів на оволодіння філософськими основами та методологією науки, що досліджує сутність, виникнення і

формування, структуру та ідеали, норми та цінності, функції та особливості наукових досліджень.

Предмет: Засвоєння аспірантами курсу сприятиме розумінню спільних та відмінних рис предметних полів філософії науки, методології науки і логіки науки, аналізуванню основних теоретичних та емпіричних термінів фундаментальних і прикладних (спеціальних) наук, розкриттю ролі науки в цілому і наукових досліджень, зокрема, у вирішенні глобальних проблем сучасної цивілізації.

Змістовні модулі:

- Історія науки (стародавній Схід, стародавні Греція та Рим).
- Історія науки (період від середньовіччя до Нового часу).
- Філософія науки: предмет, генезис, тенденції розвитку.
- Спеціальні галузі філософської науки.
- Методологія науки: предмет, структура, функції та особливості становлення.
- Методологія соціогуманітарних і природничих наук.

Місце у структурно-логічній схемі: ННД 05.

Актуальні проблеми сучасної філософської науки

Мета навчальної дисципліни: є створення умов для освоєння аспірантами теоретико-методологічних здобутків сучасної філософії, формування у них науково-світоглядної бази для визначення парадигмальних, методологічних та концептуальних засад власного дослідження.

Предмет: Засвоєння аспірантами курсу сприятиме формуванню у майбутнього науковця картини світу, дотичної до наукового, соціокультурного та суспільного сьогодення, розкриває особливості методів, ідей та понять сучасної філософії, допомагає обрати вірну стратегію для наукового дослідження, збагачує концепуально-категоріальний апарат майбутнього науковця.

Змістовні модулі:

- Філософія і цінності сучасної цивілізації.
- Філософія і наука. Майбутнє філософії.
- Філософське осмислення методологічних зсувів постнекласичної науки та їх наслідки для сучасної освіти.
- Політичний контекст сучасної філософії.
- Особливості сучасної соціальної філософії.
- Парадокси сучасної та постсучасної онтології.

Місце у структурно-логічній схемі: ННД 06

Теорія аргументації

Мета: ознайомити із правилами аргументації вченого, сформулювати в аспірантів цілісне розуміння засад наукової творчості й значення серед них теоретичної й емпіричної аргументації, прямої та контекстуальної аргументації.

Предмет: аргументація та її правила в науково-творчій діяльності, естетичні чинники детермінації в контекстуальній детермінації та алгоритм їх використання для оптимізації науково-дослідницької діяльності..

Змістовні модулі:

- Предмет теорії аргументації. Різновиди аргументації.
- Абсолютне та порівняльне обґрунтування. Принцип достатнього обґрунтування.
- Емпірична та теоретична аргументація. Методологічна аргументація.
- Дедуктивне обґрунтування та його межі. Індукція та аналогія в науково-творчій діяльності.
- Цінності в науковій діяльності та контекстуальна аргументація.
- Естетична мотивація наукової творчості та контекстуальна аргументація.

Місце у структурно-логічній схемі: ННД 07

Дисципліни вільного вибору аспіранта

Глобалізований світ і філософія сталого розвитку людства

Мета: розкрити філософський дискурс ідеї сталого розвитку як імперативу буття людства в умовах глобалізаційної інтеграції, сформулювати в аспірантів цілісне розуміння сучасного глобалізованого й динамічного світу.

Предмет: Засвоєння аспірантами курсу сприятиме філософському осмисленню глобалізаційних тенденцій, їх соціально-антропологічних наслідків та екогуманістичних перспектив людства, спонукатиме аспірантів до роздумів над межовими проблемами людського буття: призначення людини та перспективи розвитку людства.

Змістовні модулі:

- Глобалізація як цивілізаційний феномен: історія, сучасність та характерні риси.
- Сталий розвиток як екогуманістична перспектива людства.
- Соціальний капітал суспільства сталого розвитку.
- Людство як культурно-цивілізаційна цілісність.
- Інституційний вимір сталого розвитку людства.
- Нестримний світ: як глобалізація перетворює наше життя.

- Філософські засади сталого розвитку.
- Протистояння цивілізацій та зміна світового порядку.

Місце у структурно-логічній схемі: ННД 08

Новий образ світу і людини у XXI столітті : філософське осмислення

Мета: розкрити сутність сучасного етапу розвитку людства та оцінки його ціннісної парадигми, а також виявлення основних факторів і тенденцій, які впливають на розвиток світу людини у XXI столітті.

Предмет: Засвоєння аспірантами курсу сприятиме розумінню сутності трансформаційних змін у глобальному середовищі, критичному оцінюванню різноманітних підходів, які мають проблеми розвитку цивілізації, розумінню місця і ролі образу світу людини у XXI столітті.

Змістовні модулі:

- Глобалізація як явище сучасного світу. Позитивні та негативні наслідки.
- Філософія цивілізації та філософія людиноцентризму на межі тисячоліть.
- Новий образ світу у XXI столітті. Причини та ймовірні наслідки.
- Граничні засади буття людини у світі.
- Буття людини в суспільстві.
- Духовні виміри людського буття.

Місце у структурно-логічній схемі: ННД 09.

Методологічні основи філософської антропології

Мета: розуміння аспірантами наукової картини світу, визначення істинної сутності явищ та процесів, які відбуваються, правильне застосування загальних та специфічних методів у ході дослідження.

Предмет: Засвоєння аспірантами курсу сприятиме ефективному застосуванню принципів наукової методології в теоретичному осмисленні проблем відповідної галузі досліджень. Адже пізнавши механізм дії законів, аспірант відкриває шлях пізнання істини, оскільки категорії і принципи філософії – це методологічне підґрунтя усвідомлення змісту закономірностей та законів, які діють у тій чи іншій галузі пізнання, складають вихідну базу для широкого бачення напрямків дослідження.

Змістовні модулі:

- Предмет філософської антропології.
  - Вчення про людину в філософських системах Стародавніх Індії та Китаю.
  - Філософсько-антропологічні пошуки античної філософії.
  - Проблема людини у філософії Середньовіччя та Відродження.
  - Філософсько-антропологічний дискурс Нового Часу.
  - Становлення філософської антропології як окремої дисципліни.
- Вчення про людину у філософії XX століття.
- Специфіка людського буття.

- Філософія культури.

Місце у структурно-логічній схемі: ННД 10.

Філософська герменевтика

Мета: ознайомити студентів інституту іноземної філології з історією становлення герменевтики, її парадигмами та ключовими ідеями, та визначити основні відмінності та функціональні зв'язки між різними теоріями герменевтики. Особлива увага приділена вивченню фундаментальних понять та базових ідей філософської герменевтики Г.-Г. Гадамера.

Предмет: базові поняття, методологічні засади, а відтак принципи і методи філософської герменевтики, основні концепції та ідеї.

Змістовні модулі:

- Предмет і проблематика філософської герменевтики.
- Виникнення філософської герменевтики та її історичний контекст.
- Історичні трансформації герменевтики.
- Герменевтика як давній канон і новочасний органон тлумачення.
- Історичні трансформації герменевтики.
- Риторика у світлі філософської герменевтики.
- Гуманістична традиція і мистецтво.
- Герменевтична філософія мистецтва як натуралістична теорія уяви
- Філософська герменевтика як онтологія мистецького твору
- Філософія гуманітарних наук.
- Історична свідомість та істина. Історія та передсуди.
- Універсальність герменевтичного досвіду і мораль.

Місце у структурно-логічній схемі: ННД 08

Філософія бізнесу

Мета: підготовка висококваліфікованого, конкурентоспроможного, інтегрованого у європейський та світовий науково-освітній простір фахівця ступеня доктора філософії в галузі гуманітарних наук за спеціальністю 033 Філософія. Спеціалізація: соціальна філософія та філософія історії, який успішно виконав та захистив власне наукове дослідження у спеціалізованій вченій раді, здатний до самостійної науково-дослідницької, науково-організаційної, педагогічно-організаційної та практичної діяльності у галузі гуманітарних наук.

Предмет: базові поняття, філософські принципи здійснення економічної діяльності та бізнесу.

Змістовні модулі:

- Бізнес як вид економічної діяльності. Філософські принципи здійснення бізнесу.
- Філософська сутність і діалектика ринку і бізнесу
- «Людина економічна» як суб'єкт філософії бізнесу.
- Власність і самоствердження особистості.
- Підприємництво і підприємець як соціальні феномени.

- Праця як спосіб самореалізації людини.
- Філософія управління організацією.

Місце у структурно-логічній схемі: ННД 09.

Віртуалістика

Мета: сформувати в аспірантів світоглядно-методологічний базис для самостійного осмислення, аналізу глобальних процесів сучасності в їх системній цілісності; оволодіння сучасними науковими поняттями і категоріями; вміння ставити та вирішувати актуальні задачі, які обумовленні процесами інформатизації суспільства і появою віртуальних реальностей; здатність користуватись отриманими знаннями у вирішенні практичних задач у своїй професійній діяльності.

Предмет: процеси інформатизації суспільства і поява віртуальних реальностей.

Змістовні модулі:

- історія становлення віртуалістики;
- онтологія віртуальної реальності у філософській традиції;
- становлення і тенденції розвитку інформаційного суспільства;
- сучасні моделі інформаційного суспільства;
- Інтернет як соціокультурний феномен;
- аксіосфера кіберпростору;
- віртуальна реальність і проблема ідентичності;
- Homo virtualis як феномен інформаційної цивілізації.

Місце в структурно-логічній схемі: ННД 10.